

Stephan

Gelukkig hebben ook jongeren zich gemeld, zoals de Tafelvoorzitter begin deze week bekend heeft gemaakt. En dat is maar goed ook, want onze minister heeft weleens uitgesproken dat er wat hem betreft vooral veel frisse veertigers als onderhandelaar zouden moeten aanschuiven aan de tafels. Zo rondkijkend hier in de zaal, doe ik daar verder geen uitspraken over.

Hoewel wij dan geen frisse veertigers zijn, zijn wij wel de hardwerkende dertigers en de innoverende twintigers die het Klimaatakkoord de komende decennia uitvoeren. Els Borst zei ooit dat de politiek te belangrijk is om alleen aan mannen over te laten. Ik wil graag stellen dat dit akkoord te belangrijk is om alleen aan frisse veertigers en veertigplussers over te laten.

Onze generatie staat bekend om wispelturig switchen tussen studies en banen. Om de drie jaar vliegen we naar Azië op zoek naar onszelf. We kunnen geen keuzes maken en we hebben eigenlijk nooit echt een vak geleerd.

Deze wispelturigheid maakt wel dat wij op jonge leeftijd al in vele keukens hebben gekeken. De studie die we uiteindelijk hebben afgemaakt, was gegarandeerd multidisciplinair. Zo weten we van niks alles, maar van bijna alles wel iets.

We begrijpen de uitdagingen van anderen en we zien kansen in vreemde sectoren waar anderen daar nu nog overheen kijken. En daar ligt onze kracht: denken in een systeemaanpak, samenwerken en een natuurlijke multidisciplinaire blik.

Hoe wij met u aan deze tafel gaan samenwerken, zet Line voor jullie uiteen.

Door naar Line

Van 2012 tot 2014 was ik betrokken bij het IPCC-klimaatrapport dat aan de basis stond voor het Parijs Akkoord. Over de impact van klimaatverandering hoeft niemand mij iets wijs te maken. Dat gaat niet over onze ongeboren kleinkinderen. Dat gaat over onszelf.

De gevolgen van klimaatverandering zijn nu al voor vele mensen voelbaar. Als wij nu niet adequaat handelen, krijgen miljarden mensen de gevolgen gerelateerd aan opwarming en extreme weersomstandigheden in toenemende mate keihard voor hun kiezen.

Hoewel we als jonge professionals super optimistisch zijn over de haalbaarheid en betaalbaarheid van de transitie, zijn we ook ervaren genoeg om de beren op de weg niet uit het oog te verliezen.

Wat ons betreft moeten we drie doorslaggevende beren op deze weg oplossen om van een succesvol klimaatakkoord te kunnen spreken.

De eerste beer is de samenhang tussen dit klimaatakkoord en het einddoel van de energietransitie.

Het klimaatakkoord is ingestoken met voor elke sectortafel een concreet CO₂-reductiedoel. U als E-tafel heeft met ruim 20 megaton de grootste opgave.

Tegelijkertijd bent u ook dé faciliterende factor voor het einddoel van 2050: een CO₂-vrije samenleving. Reken maar dat mobiliteit, industrie en warmte het merendeel van hun megatonnen voor de periode 2030-2050 bij u in de maag splitsen.

De rol van elektriciteit binnen het brede klimaatakkoord kan dan ook niet ambitieus en integraal genoeg zijn. Ga alsjeblieft niet alleen voor het laagsthangende fruit in alles dat u vandaag doet, maar neem ook de kostenefficiëntie en haalbaarheid van de nog veel complexere tweede helft van de transitie mee.

De tweede harige beer is de samenwerking met het volk.

Het is geen geheim dat niet iedereen enthousiast is over windmolens in de polder, wokken zonder gaspit, of een te sterk meedenkende slimme meter.

Dat resulteert in een lastige spagaat. De enorme opgave die in krap 30 jaar voltooid moet zijn, laat weinig ruimte om te werken aan het wegnemen van bestaande zorgen en weerstand. Maar als we te gehaast te werk gaan, laten bestaande zorgen en weerstand geen ruimte voor de enorme opgave die in krap 30 jaar voltooid moet zijn.

Alle burgers in Nederland gaan deze transitie zien, voelen en ervaren en vanzelf zal het niet gaan. De energietransitie is voor velen minstens zo onprettig als belasting betalen. Maar tegelijkertijd is er ook een ongekend momentum om de problemen echt aan te pakken. Deze energietransitie biedt namelijk veel kansen op weg naar een vernieuwde economie - maar, net als belasting betalen, moet iedereen wel mee doen. Makkelijker kunnen we het niet maken. Mooier samen wel.

De grootste en laatste beer is die van tijdige keuzes en koploper zijn

Als kleine maar invloedrijke kenniseconomie moeten we over onze grenzen kijken. Met welke keuzes versnellen we niet alleen onze eigen transitie maar die van de hele wereld?

Let wel, om duidelijke en specifieke keuzes te maken moeten we lef tonen. Nieuwe businessmodellen zullen nieuwe kansen bieden maar het gaat ook pijn doen omdat sommige van de huidige businessmodellen hun plaats zullen verliezen in de nieuwe economie. Maar zonder lef en pijn ben je geen koploper.

Als handelsland met een sterke basis in de chemie, offshore, transport en landbouw kunnen wij doorslaggevend zijn in kennis en technologie die de hele wereld keihard nodig heeft. Ook kunnen we een leidende rol nemen in de ontwikkeling van nieuwe technologieën die essentieel zijn om de doelen te halen. Dat levert ons harde euro's en goede banen op. Een uitstekende kans om iedereen achter de energietransitie te krijgen!

Terug naar Stephan

De transitie kent grote kosten maar ook grote baten. We kunnen en moeten deze drie grote beren zien op te lossen. Met de staart tussen de benen omkeren, is sowieso geen optie.

In 2028 zitten wij als frisse veertigers op de plek waar u nu zit. U bepaalt of wij te zijner tijd beschikken over de instrumenten om ook de tweede helft van de Nederlandse CO₂-uitstoot volledig te elimineren. U bepaalt of wij de transitie tot een goed einde kunnen brengen of slechts kunnen redden wat er nog te redden valt.

Ik roep u op om dat verschil te maken en dat vereist persoonlijk leiderschap.

Leiderschap van uzelf, als tafeldeelnemer. Omdat u hier hopelijk niet zit om mooi weer te spelen, maar echt inziet en erkent dat het cruciaal is om klimaatverandering tegen te gaan.

Leiderschap, van onze Tafelvoorzitter, om te borgen dat er een resultaat komt dat u allen kunt dragen. Een akkoord dat misschien pijn doet, maar ook echt zijn doel bereikt.

Leiderschap, van onze minister, die heldere doelen stelt en deze nakomt, ook als het politiek moeilijk wordt.

En Leiderschap, van Line, van mijzelf, van iedereen bij KEK, kortom van onze generatie.

En wij staan als KEK met honderden jonge specialisten voor u klaar om het akkoord mede vorm te geven, enthousiast uit te dragen en waar nodig fel te verdedigen, mits dit akkoord brengt wat wij ervan verwachten. Wij zijn immers onderdeel van de generatie die het Klimaatakkoord de komende decennia uitvoert.

Line en ik vertegenwoordigen daarom namens KEK de generatie die nu al scherp met u meekijkt, meedenkt. Én meebeslist.